

Muri. Móricz Zsigmond Uri muri című regényének címével kapcsolatban Gaál Endre budapesti gimnáziumi tanár érdeklődik a *muri* szó fogalmi tartalma és eredete iránt.

A ma bizalmas hangulatú és stílusértékű *muri* szó közismert jelentése: 1. '(zajos) mulatság, mulatozás, dárídó'; 2. 'zajos, lármás jelenet'; 3. 'veszekedés, patália, botrány' 4. 'zavar, fölfordulás, baj'; 5. 'móka, vidám, tréfás jelenet'.

Eredete Zolnai Béla kutatásai szerint (l. Magyar Nyelv 47 : 295, 48 : 222) a német (bécsi) tolvajnyelvben keresendő. Az ide csoportosítható szóalakok: *moren*, *murren* ('lármázni, ugatni'), *Murer* ('lárma, veszekedés, csődület'), *Mori* ('veszekedés'), *Gemurre* ('morgás, zaj'), *Muri* ('liba') stb. A magyar argóban 1862-től vannak adataink a *muri*, *murizik*, *muris* szókra. A *muri* első jelentése a német tolvajnyelvi szónak megfelelő 'lárma, veszekedés', a további jelentések kifejlődése pedig ez lehetett: 'zajos viselkedés, zajos mulatás, multság, dorbézolás, dőzsölés, ivászat'. Az utóbbi jelentésben való használat elterjedése Móricz Uri murijának (1928.) is köszönhető, bár Ady már 1909-ben versbe foglalja a *muri* szót (A halál pitvarában). Az Értelmező szótár idézetei mutatják, hogy legjobb íróink élnek vele (Babits, Kosztolányi, Nagy Lajos, Szabó Lőrinc).

K. M.